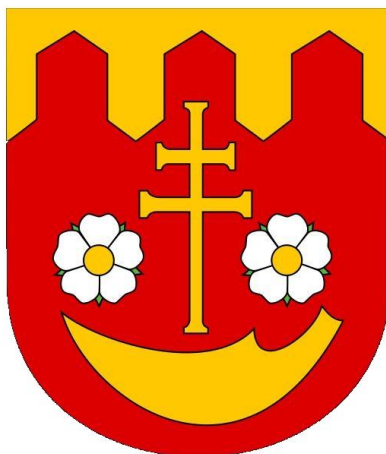

PROGRAM ROZVOJE OBCE VRÁŽNÉ

**NA OBDOBÍ LET
2025 - 2035**

Program byl schválen usnesením ze zasedání zastupitelstva obce Vrážné dne 2.12.2025,
usnesení č.7/4/2025.

Úvod

Dokument **Program rozvoje obce Vrážné** na období let 2025–2035 byl zpracován na základě požadavku zpracování komplexního rozvojového dokumentu pro:

- **návrh rozvojových projektů obce a jejich zařazení do časové a místní posloupnosti realizace,**
- **koordinace záměrů obyvatelstva a zastupitelstva obce,**
- **přípravu rozpočtů obce na jednotlivé roky a pro zpracování požadovaných rozpočtových výhledů.**

Zpracování dokumentu probíhalo v druhé polovině roku 2025.

Program rozvoje obce je dokumentem, v němž jsou zakotveny rozvojové priority dané obce. Zejména v malých obcích bývá běžné, že představitelé obce sice určité priority vnímají, ale pouze v myšlenkové rovině; nejsou uvedeny písemně, tzn. přístupné všem. Přitom teprve až písemná podoba struktury cílů a priorit napomůže k jejich snadnějšímu naplnění – jednak je stanovena hierarchie jednotlivých priorit (které priority jsou důležitější než jiné) a časový plán jejich naplnění, jednak jsou v dokumentu definovány realizační podmínky (konkrétní činnosti, odpovědný subjekt, využitelné zdroje financí apod.). Program rozvoje tak přispívá k tomu, aby obec efektivněji využívala finanční prostředky z vlastního rozpočtu i dostupné dotace.

Program rozvoje obce (dále nejčastěji jen PRO) obsahuje **dvě základní části** – část analytickou, zaměřenou na zachycení stávajícího stavu, a část návrhovou, shrnující zvolené budoucí cíle a možné cesty k jejich dosažení. Do formulace obou těchto částí byla zahrnuta i veřejnost – celý proces tvorby dokumentu byl předmětem projednání pracovní skupiny sestavené ad hoc; mimo to měli všichni

obyvatelé obce možnost zapojit se do dotazníkového šetření a také se k dokumentu vyjádřit v rámci jeho veřejného projednání.

Program rozvoje obce tedy **představuje hlavní problémy a předpoklady obce** a stanovuje možná řešení. Je podkladem pro rozhodování orgánů obce v záležitostech budoucího rozvoje obce a v neposlední řadě zvyšuje šance získat finanční prostředky z vnějších zdrojů (dotací apod.).

A. ANALYTICKÁ ČÁST

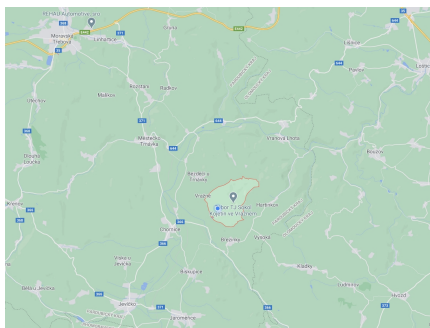
A.1 Charakteristika obce

1. Území

Poloha obce

Vrážné (něm. Brohsen) se nachází v rozkošné krajině Malé Hané, v okrese Svitavy v Pardubickém kraji. Obec se nachází 17 km od Moravské Třebové a 8 km od Jevíčka. Obec leží ve 350 m.n.m. na území přírodního parku Bohdalov-Hartinkov. Nejvyšším bodem je Vrch Hradisko – archeologické naleziště, 474 m n. m., jihovýchodně od obce.

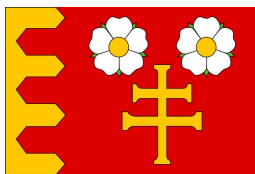
První písemná zmínka o obci pochází z roku 1258.

Znak a vlajka obce

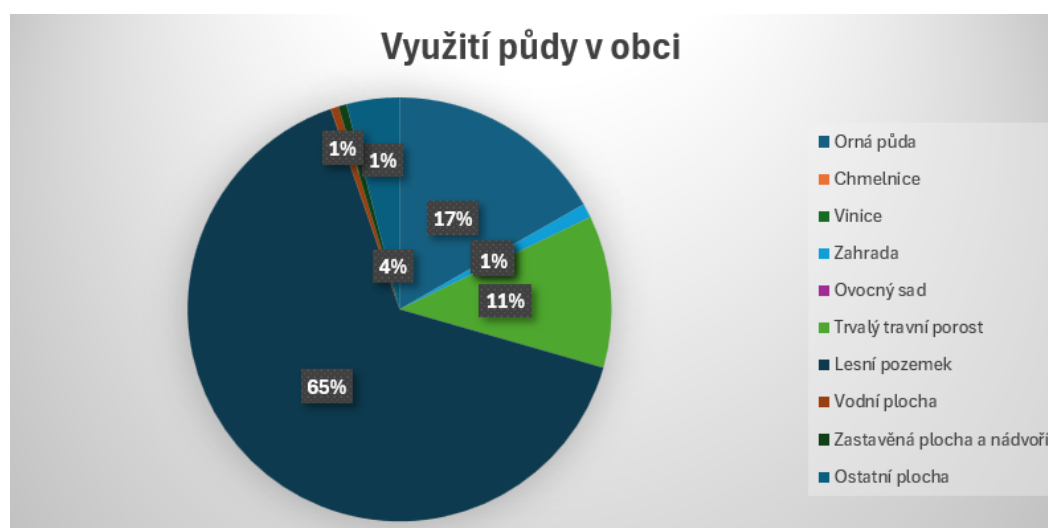
V červeném štítě pod zlatou palisádovou hlavou, zlatý patriarší kříž provázený dvěma stříbrnými růžemi se zlatými semeníky a zelenými kališními lístky, pod nimi položené zlaté krojidlo.

K doplnění – palisádový řez v hlavě štítu, ten připomíná vrch Hradisko s kdysi palisádou opevněným hradištěm. Patriarší kříž připomíná kapli sv. Cyrila a Metoděje, červeno – zlatá barevná kombinace knížata z Lichtenštejna, významné dobrodince a majitele místních vápenných pecí (tyto barvy měl jejich rodový erb).

Struktura využití půdy v obci Vrážné v roce 2024

	31. 12. 2023	31. 12. 2024
Celková výměra	414,21	414,21
Zemědělská půda	121,94	121,94
Orná půda	69,40	69,40
Chmelnice	-	-
Vinice	-	-
Zahrada	4,47	4,47
Ovocný sad	-	-
Trvalý travní porost	48,07	48,07
Nezemědělská půda	292,28	292,28
Lesní pozemek	270,43	270,43
Vodní plocha	2,51	2,51
Zastavěná plocha a nádvoří	2,61	2,61
Ostatní plocha	16,72	16,72

Koeficient ekologické stability vyjadřuje poměr mezi přírodně stabilními plochami (jako jsou lesy, zahrady atd.) a plochami zastavěnými či intenzivně zemědělsky obdělávanými (tzv. nestabilními). Vyšší hodnota koeficientu obecně značí příznivější stav, hodnota vyšší než 1 znamená vyváženou (stabilní) krajinu. V obci Vrážné dosahuje koeficient hodnoty 3,27. Hustota zalidnění obce je 16,42 obyv./km². Orná půda zaujímá 16,76% plochy, lesy tvoří 65,29% plochy.

Podle informací z Českého statistického úřadu tvoří největší podíl půdy v obci Vrážné lesní pozemky. Tento fakt je známý všem, kteří do obce přijíždějí z různých okolních míst. Další největší výměru mají po orné půdě trvalé travnaté porosty, které jsou na mnoha místech využívány zemědělci.

Krajina

Jak už je výše uvedeno obec leží na území přírodního parku Bohdalov - Hartikov, který je charakteristický rozmanitou mozaikou lesů, luk a pastvin. Severovýchodně od obce se nachází pozoruhodný pahorek červené barvy nazývaný "Čerťák". V obci byl roku 2007 vyčištěn rybník. Krajina kolem je spíše pahorkatá. Na katastrálním území obce se nachází i přírodní zajímavosti, jako jsou přírodní rezervace s výskytem vzácnější fauny a flory. Obcí protéká Vráženský potok, pravostranný přítok Nectavy, do které se vlévá

jihozápadně od vsi. Nectava je pravostranným přítokem Jevíčky.

Historie obce

Poprvé se Vrážné připomíná r. 1258, tedy tou dobou, kdy Přemysl Otakar II. se stal králem Českým. Začátkem 14. století patřila osada hradu Cimburku u Trnávky.

Když bylo r. 1848 úplně zrušeno patrimoniální zřízení, bylo Vrážné přiděleno k c.k. okr. soudu jevíčskému a tvořilo s Bezděčím politickou obec.

Roku 1867 se Vrážné odtrhlo od Bezděčí a utvořilo samostatnou politickou obec.

Jihozápadním směrem nad obcí, na vrcholu Hradisko (474m.n.m) se vyskytuje archeologické naleziště. Je středověkého původu a souvisí s ochranou makraběčího majetku, jež je ves jako jeho součást poprvé v roce 1258 uváděna. Konec tohoto sídla bude souviset s připojením k panství Cimburk v roce 1365, či natrvalo v roce 1407. Jednalo se o oválné valové opevnění na ostrém dlouhém hřebínku s příčkami 42 a 25 m, k němuž směřuje úzká šíje šířky asi 5 metrů a délky 150 metrů. Na bocích šíje jsou slabé náznaky dvojitého příkopu, který byl na hřebenu zasypán kvůli vjezdu lesní techniky. Tvrziště má poměrně rovný povrch, jen na konci je až 2 metry hluboká prohlubeň. Zda jde o pozůstatek věžové stavby, lze bez archeologického výzkumu jen spekulovat. Na jih dolů od tvrziště je výrazná větší plošina, která by mohla souviset s hospodářskou činností na objekt.

Dříve měla obec pouze věžovitou zvonici, která stála v jihozápadním rohu zahrady náležející k č. 8. Zvonice byla chatrná, proto se roku 1890 začala stavět nová kaple. Čistý náklad činil 2000 zl. V roce 1891 se zúčastnilo slavnosti svěcení velké množství lidí z celého okolí. Kaple byla zasvěcená světcům Cyrila a Metoděje.

Významné osobnosti

V obci se narodil a vyrůstal Jaromír Korčák (1895–1989) - český geograf, demograf a statistik, profesor UK v Praze. Na jeho počest byly v r. 2019 pořádány oslavy, jejichž vyvrcholením bylo odhalení pamětní desky upevněné na obecním úřadě.

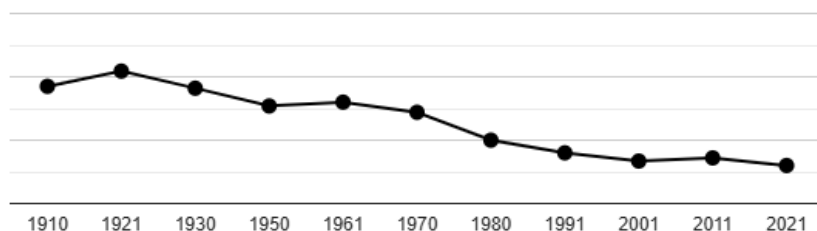
2. Obyvatelstvo

Demografická situace

Demografická situace udává informace, které se vztahují k obyvatelstvu určitého území. Jde o informace o počtu obyvatel, jejich pohlaví, věku či vzdělání. Všechny tyto údaje jsou pravidelně zjišťovány např. sčítáním lidu, domů a bytů či evidencí obyvatel samosprávou. V tabulce níže vidíme aktuální počet obyvatel.

		2020	2021	2022	2023	2024
Počet obyvatel celkem		65	60	61	64	64
v tom podle pohlaví	muži	37	35	36	38	39
	ženy	28	25	25	26	25
v tom ve věku (let)	0-14	5	4	3	4	3
	15-64	45	41	42	43	42
	65 a více	15	15	16	17	19
Průměrný věk		45,5	46,2	46,7	46,4	47,0

Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel obce Vrážné od roku 1910

V grafu výše můžeme vidět vývoj počtu obyvatel po deseti letech v rozmezí let 1910 až 2021, do posledního sčítání lidu. Tak jako v celé České republice, i tady zaznamenáváme snižování počtu obyvatel na úkor zvyšujícího se průměrného věku. Oproti situaci před pěti lety ubyl ve výsledku sice jen jeden občan, nicméně průměrný věk vzrostl o 2 roky.

Obyvatelé jsou především starousedlíci.

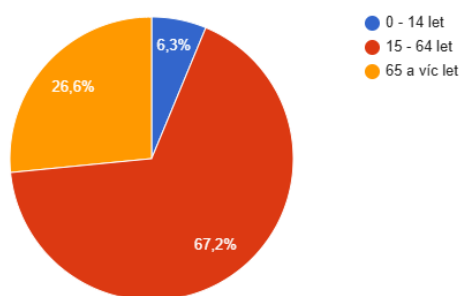

Věková struktura obyvatel obce Vrážné v roce 2024

	Celkem	Muži	Ženy
Počet obyvatel	64	39	25
0-14	3	3	-
v tom ve věku (let)			
15-64	42	24	18
65 a více	19	12	7
Průměrný věk (let)	47,0	46,2	48,3

Co se týká věkové struktury obyvatel, můžeme je rozdělit do několika skupin. Hlavní skupinou jsou obyvatelé v produktivním věku, to jsou lidé, kteří se nějakým způsobem finančně zapojují do ekonomického chodu státu. Může jít o osoby výdělečně činné, nejde tedy o děti a seniory nad 65 let věku. Graf níže nám ukazuje věkovou strukturu obyvatel z ledna 2025. Z grafu je patrné, že většina obyvatel je starší 15 let a velká část z nich je v produktivním věku.

Věková struktura obyvatel obce Vrážné v roce 2023

Věkové poměry v obci v širších souvislostech

	Počet obyvatel v roce 2024	0-14 let (%)	65 a více let (%)	Index stáří
Vrážné	64,00	4,68	29,69	633,3333

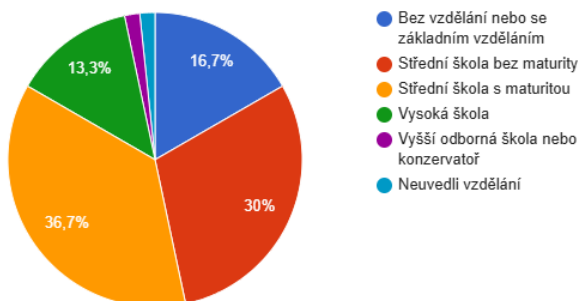
ORP Moravská Třebová	25887,00	14,44	22,42	155,2287
Okres Svitavy	104541,00	15,33	21,49	140,2135
Pardubický kraj	530469,00	15,65	21,19	135,3871
ČR	10909500,00	15,50	20,68	133,4226

Pohyb obyvatel v obci Vrážné v roce 2024

	Celkem	Muži	Ženy
Živě narození	1	1	-
Zemřelí	-	-	-
Přirozený přírůstek	1	.	.
Přistěhovalí	-	.	.
Vystěhovalí	1	.	.
Přírůstek stěhováním	-1	.	.
Celkový přírůstek	-	.	.
Sňatky	1	.	.
Rozvody	-	.	.

V grafu níže můžeme vidět, že v roce 2021 měla největší část obyvatelstva obce úplné střední vzdělání s maturitou. V dnešní době vzrůstá počet obyvatel, kteří získávají maturitu a pokračují dál na vyšší či vysoké školy, kde získávají další akademické tituly. Vzhledem k indexu stárí a nízkému počtu obyvatel se dá říci, že obyvatelstvo je poměrně kvalitně vzdělané.

Vzdělanostní struktura obyvatel obce Vrážné v roce 2021

Sociální situace v obci a spolková činnost

Identifikace národnostních menšin v obci je ztížena nedostatkem relevantních dat. Z hlediska sociální problematiky se na území vesnice nejvíce projevují **následující faktory a skutečnosti**:

- nedostatečná nabídka zaměstnání v místě a s tím související nutnost dojíždění
- nízké příjmy obyvatel
- stoupající průměrný věk

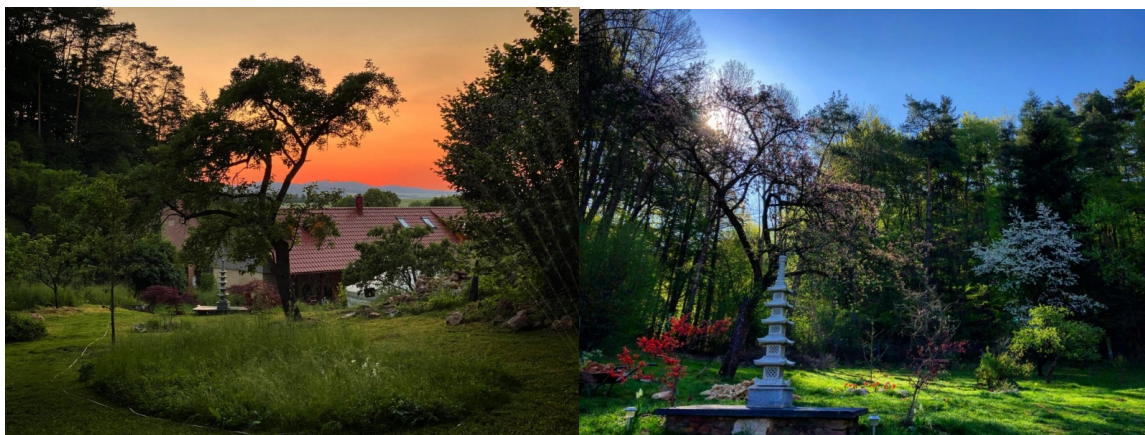
Obec nesleduje podíl sociálně slabých obyvatel. Přestože se do této skupiny zahrnuje řada obyvatel bez zaměstnání nebo tzv. sociálně nepřizpůsobivých, není situace v obci natolik vážná, aby obec musela zasahovat nad rámec daný zákonem. U řady obyvatel je totiž zařazení do skupiny sociálně slabých obyvatel subjektivním dojmem, který vzniká na základě způsobu podávání informací veřejnými médii. Obec nespadá mezi sociálně vyloučené lokality.

Do současného dění v obci se aktivně zapojuje Sbor dobrovolných hasičů, v minulosti působil v obci Červený Kříž. Obec by uvítala nové spolky a má snahu o aktivní spolupráci. Ve spolupráci s SDH pořádá obec různé kulturní akce.

V obci je od roku 2011 ZENové centrum mezinárodní školy Kwan um.

Se zenovým centrem panují dobré vztahy, v minulém volebním období působil dokonce správce místní školy jako místostarosta. Ve spolupráci se zenovým centrem proběhly v budově obecního úřadu různé přednášky o cestování a způsobu života v zahraničí. Na programy do zenového centra se sjíždí žáci ze všech možných koutů světa, což pomáhá k rozvoji diverzity a rozmanitosti mezi místními obyvateli. Zahraniční návštěvníci si oblíbili i některé místní tradiční akce, na které se rádi vracejí. Jelikož je charakter jejich návratů vcelku pravidelný, zapadají bez problémů mezi místní chalupáře a za 14 let se stali nedílnou součástí obecní kultury.

Tradiční akce v obci:

- Pálení čarodějnic
- Cyrilometodějská pouť
- Setkání na hranici Vrážné - Bezděč (ve spolupráci s obcí Bezděč u Trnávky)
- Dětský karneval
- Nohejbalový turnaj a Stezka strašidelným lesem

- Mikulášská nadílka
- Vánoční setkání v kapli

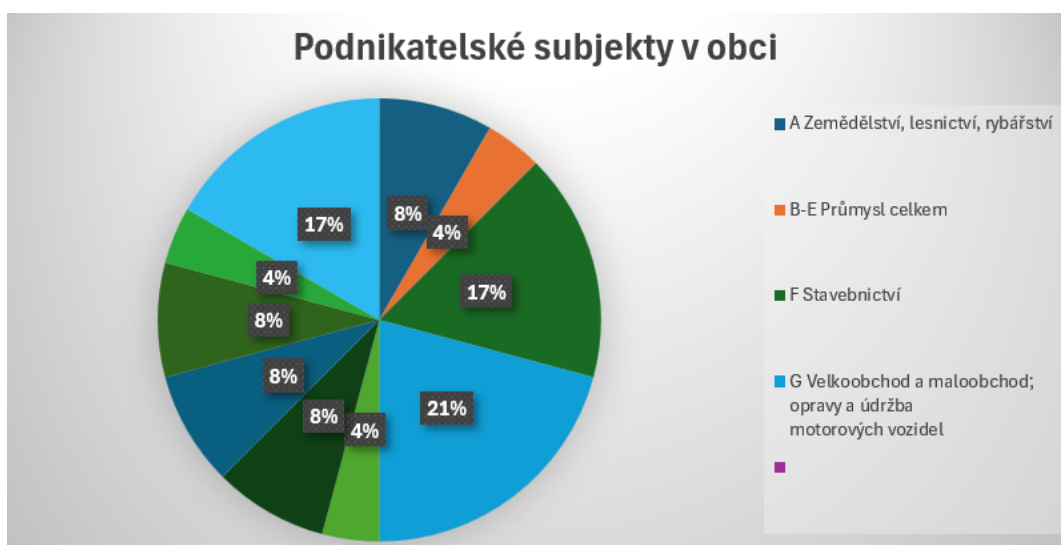
3. Hospodářství

Ekonomická situace a trh práce

Podnikající a podnikatelé samotní jsou účastníky života v daném území a svou přítomností ovlivňují život v obci potažmo kraji, a to jak pozitivně, tak negativně. Podnikatelské subjekty mají také vliv na rozvoj obcí, kde působí a také na celkovou hospodářskou situaci. Příznivá či naopak nepříznivá ekonomická situace ekonomických subjektů ovlivňuje míru nezaměstnanosti na určitém území a také počet obyvatel, kteří jsou závislí na finanční podpoře v nezaměstnanosti. Situace podnikajícího subjektu také ovlivňuje kvalitu života zaměstnanců a často i obyvatel obce, kde se subjekt nachází, a to výši mezd vyplácených pracovníkům podniku. Celková situace podniku a okolí má vliv na životní úroveň v daném regionu.

Počet podnikatelských subjektů celkem 24

Struktura podnikatelských subjektů podle odvětví v obci Vrážné v roce 2024

Situace na trhu práce a nezaměstnanost je jedním z hlavních ukazatelů hospodářské problémovosti regionu. Na trhu práce je práce prodávána jako výrobní faktor. Trh je charakterizován poptávkou po práci a její nabídkou. Na trhu práce nabízejí svoji práci zaměstnanci a zaměstnavatelé ji jakožto výrobní faktor poptávají a platí. Nezaměstnanost závažně ovlivňuje stav společnosti. Se zaměstnaností obyvatel také

souvisí mobilita za prací, která je v České republice obecně, považována za problematický faktor v souvislosti s životní úrovní jedince či skupiny, tak i ekonomickou výkonnost regionů i celého státu. Mobilita za prací vždy nemusí znamenat zásadní změnu místa bydliště a stěhování, může jít o přijetí zaměstnání ve vzdálenější lokalitě a prodloužené době dojíždky do zaměstnání, nebo také vícedenní pobyty v novém místě pracoviště. Z obce Vrážné a dalších jejích částí vyjíždí za prací do okolních měst a vesnic více jak tři čtvrtiny obyvatelstva.

Počet podnik. subjektů - Zemědělství, lesnictví, rybářství 2

Počet podnik. subjektů - Zpracovatelský průmysl 1

Počet podnik. subjektů - Stavebnictví 4

Počet podnik. subjektů - Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel 5

Počet podnik. subjektů - Ubytování, stravování a pohostinství 1

Počet podnik. subjektů - Činnosti v oblasti nemovitostí 2

Počet podnik. subjektů - Profesní, vědecké a technické činnosti 2

Počet podnik. subjektů - Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení 2

Počet podnik. subjektů - Kulturní, zábavní a rekreační činnosti 1

Počet podnik. subjektů - Ostatní činnosti 4

Struktura zaměstnanosti v obci Vrážné podle odvětví v roce 2011 (%)

	Zemědělství a lesnictví	Průmysl a stavebnictví	Služby
Vrážné	15,79%	47,37%	15,79%
MORAVSKÁ TŘEBOVÁ	4,60%	43,67%	40,52%
Pardubický kraj	3,92%	37,32%	48,01%
ČR	2,74%	32,23%	53,87%
Březinky	7,27%	38,18%	36,36%
Bezděčín u Trnavky	7,32%	51,22%	30,49%

Vývoj počtu nezaměstnaných osob

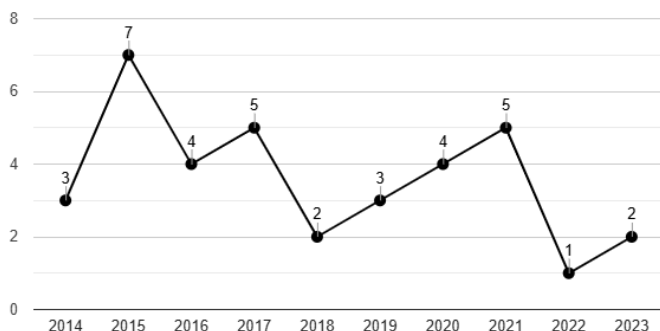
Zaměstnaní a žáci a studenti celkem	43
zaměstnaní vč. pracujících žáků a studentů	33
na adrese obvyklého pobytu	3
na jiné adrese v rámci obce	1
z toho s místem pracoviště v jiné obci okresu	19
z toho v jiném okrese kraje	-
z toho v jiném kraji	5
z toho v zahraničí	1
nepracující žáci a studenti	10
z toho s místem školy na jiné adrese v rámci obce	-
z toho mimo obec	10

Počet uchazečů o zaměstnání 1

Podle grafu níže můžeme vidět, že počet nezaměstnaných od roku 2015 každoročně klesá. To bylo zapříčiněno ekonomickým vývojem v ČR a vysokou poptávkou po zaměstnancích. Tato situace se ale může rychle měnit a může dojít k radikálnímu propadu a nárustu nezaměstnaných při různých krizích, ať

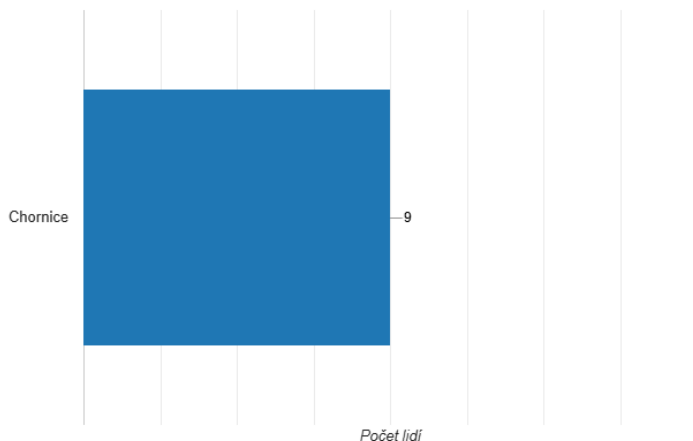
už jde o krizi hospodářskou či jinou.

Vývoj počtu nezaměstnaných osob v letech 2014 až 2023

Co se týče služeb v obci, je nabídka prakticky nulová. V obci se vyskytovala prodejna s potravinami, která však byla uzavřena. Za všemi službami jsou obyvatelé nuceni dojíždět do nedalekých měst nebo své pochůzky vyřizovat při cestování za prací.

Nejčastější směry dojíždky do obce

Zdroj: MV ČR (<https://www.kamdojizdime.cz/portal-geolokacnich-dat>)

Pozn.: Zobrazovány jsou pouze jevy s hodnotami vyššími než 7 osob. Data zobrazují údaje z období od 12/2022 do 01/2023.

4. Infrastruktura

Stav občanské vybavenosti

Ve vlastnictví obce je budova obecního úřadu, kulturního domu, budova hasičské zbrojnice, místní kaple. Dále má obec v areálu obecního úřadu hudební altán, altán pro občerstvení, hřiště a kůlnu na technické vybavení. V současnosti probíhá výstava nové kůlny na uložení obecní techniky.

Obec již některé budovy rekonstruovala, a to část zbrojnice, vnitřní prostory obecního úřadu a kulturního domu, proběhla rekonstrukce kaple. Obec má v plánu postupně rekonstruovat, popřípadě modernizovat tyto budovy.

Technická infrastruktura

Technická infrastruktura určuje nejen kvalitu území, ale udává i potřebné informace pro podnikatelské investice a záměry. Zdokonalováním technického stavu inženýrských sítí se výrazně zvyšuje komfort života obyvatel na území. Naopak nedostatky v technické infrastruktuře kvalitu života obyvatel významně snižují a omezují rozvoj území. Mnohdy dochází k tomu, že při hledání nového místa pro život u mladých lidí hraje velkou roli také technická infrastruktura a vybavenost obce. Zajištění technické infrastruktury území, kromě jiného vybavení inženýrskými sítěmi, doznaly takového uplatnění a rozvoje, že se staly zcela nepostradatelnými ve fungování území s ohledem na jeho další rozvoj.

V obci Vrážné je rozvedena vodovodní síť, spravovaná SO Teplice, veřejné osvětlení a telekomunikace, elektroinstalace v obci je pomocí podzemního kabelového vedení. Obec v minulých letech dokončila projekt DČOV a úpravy kanalizace. Obec není plynofikována.

Nakládání s odpady

V obci je pravidelně vyvážen veškerý komunální odpad, nebezpečný odpad, papír, nápojové kartony, plasty, sklo. U obecního úřadu je také možnost ukládat rostlinné a kuchyňské tuky a oleje, baterie a drobná elektrozařízení, textil a hliníkové obaly od nápojů.

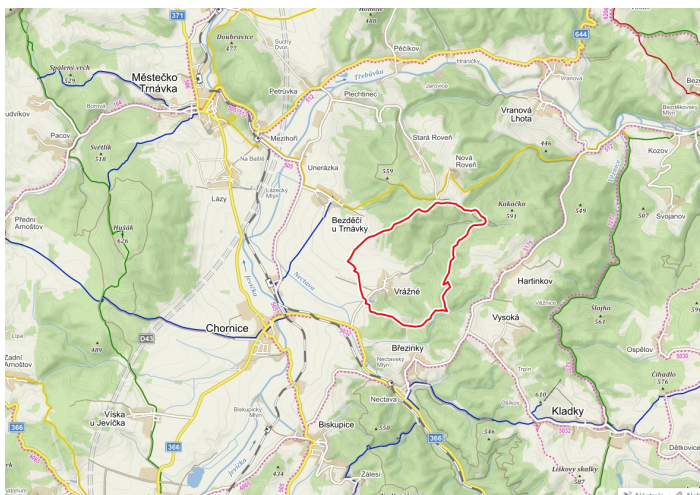
Místní komunikace a dopravní obslužnost

Automobilové a jiné spojení s okolními obcemi zajišťují silnice II a III. třídy a místní komunikace. Některé úseky komunikací jsou v minulosti opravované, v dalších částech se můžeme setkat s výtluky. Všeobecně je situace ohledně místních komunikací tristní. Ne všude v terénu je možné zbudovat chodníky, většina místních částí je bez vybavení chodníky.

Obyvatelé mají možnost využít autobusového spojení- zajištění dopravní obslužnosti pomocí firem BUS LINE a Miroslav Matocha - autobusová doprava s méně dostatečnou frekvencí spojů. V obci je jedna autobusová zastávka Vrážné, obec; budova zstávky byla opravena a modernizována, další zastávka Vrážné, rozsc. se nachází asi kilometr od obce a to na rozcestí u silnice vedoucí na Moravskou Třebovou.

Jelikož se obec nachází v přírodním parku Bohdalov - Hartinkov, v jejím okolí můžeme najít turistické trasy.

5. Vybavenost obce

Vybaveností obce se myslí možnosti, které mají občané k dispozici v obci, aniž by museli dojíždět do okolních obcí či měst. Většina mladých rodin, ale i další věkové kategorie při stěhování, dávají velký důraz právě na vybavenost určitého místa. Samozřejmě vybavenost obce souvisí s její velikostí, umístěním obce a dalšími souvislostmi např. ekonomickými, přírodními či historickými.

Vráženští občané jsou nuceni využívat vybavenost okolních měst a vesnic, ať už se jedná o běžné nákupy, návštěvu kadeřníka, pošty, či pohostinství. Tahle skutečnost je jedním z důvodů toho, že se obec snaží provozovat malé akce pro místní obyvatele.

Bydlení

V obci se nachází celkem 40 domů, z toho je přibližně 17 trvale neobydleno. V obci nejsou bytové domy a obec nevlastní žádné byty. V minulosti byla v obci základní škola, nyní žádnou takovou instituci obec neprovozuje vzhledem k nízkému počtu obyvatel. Přibližně 17 domů je zde využíváno k rekreaci. Jedná se o staré domy, ve kterých se dříve trvale bydlelo. Tyto domy využívají převážně obyvatelé Brna jako chalupy k občasné rekreaci. Obec Vrážné se snaží o zvelebení a celkový rozvoj obce, ale ne všechny plánované a potřebné projekty se daří zrealizovat, ať už kvůli nedostatečnému rozpočtu nebo kvůli jiným překážkám v realizaci.

Sport, volnočasové aktivity, kulturní vyžití

Obec Vrážné je vzhledem ke své velikosti poměrně dobře vybavena sportovní infrastrukturou. V obci je možné navštěvovat volejbalové hřiště před obecním úřadem, dále je možné využít ping pongový stůl v prostorách dětského hřiště, kde v současnosti plánujeme zbudování nové herní sestavy pro děti. V obci bývá každý rok letní tábor, který provozují sourozenci Juřenovi.

V okolí obce i dalších částí se občané mohou věnovat různým sportům, ke kterým není potřeba speciální infrastruktura a vybavení. Jde o chůzi ve volné přírodě, běh nebo cyklistiku. Mezi sporty, kterým se občané mohou věnovat už se speciální infrastrukturou, patří pingpong, volejbal, nohejbal.

V obci funguje SDH Vrážné. Obec i sám sbor se snaží o rozšiřování vybavení SDH všemi možnými směry. Obec sama sbor podporuje a získává pro něj také každoročně podporu z dotací kraje a regionu MAS. Z dotací jsou pořizovány nejenom uniformy pro členy sboru, ale především vybavení potřebné pro krizové situace v obci.

Jak samotné spolky obce, tak i obec se snaží připravovat a podporovat kulturní a společenské akce pro své občany. Jelikož jsou však prostory pro setkávání omezené svojí velikostí, jedná se především o zvaní zajímavých odborníků, cestovatelů nebo umělců do Vrážného, následně probíhají přednášky, diskuze, dílny nebo drobné výstavy. Obec tradičně pořádá pouť, jejíž součástí je volejbalový turnaj, na podzim je pořádán nohejbalový turnaj a v zimním období maškarní ples. S možností pořádání akcí venku se nabízí větší prostory pro konání akcí. Obyvatelé mají také samozřejmě možnost dojet do nedalekých obcí do kina, divadla, za koncerty a dalším kulturním vyžitím.

Památky a zajímavosti v obci

Jak je vidět na četných fotografiích v dokumentu, obecní dominantou je **kaple** zasvěcená bratřím Cyrilu a Metodějovi, jako zajímavost se pak uvádí **Čertův kopeček**, k němuž se váže pověst nebo otvor po **prokletém hradu** na vrcholu Hradiska. Dalším zajímavým aspektem jsou **Vraženské jeskyně**, které jsou bohužel nepřístupné, nicméně se traduje, že tento jeskynní komplex by mohl být provázán s Javoříčskými jeskyněmi. Za zmínku stojí i **ZENová škola Kwan-Um** a v neposlední řadě **rybník**, který se nachází za obcí a občanům i návštěvníkům poskytuje jistou rekreaci.

Památky a zajímavosti v okolí

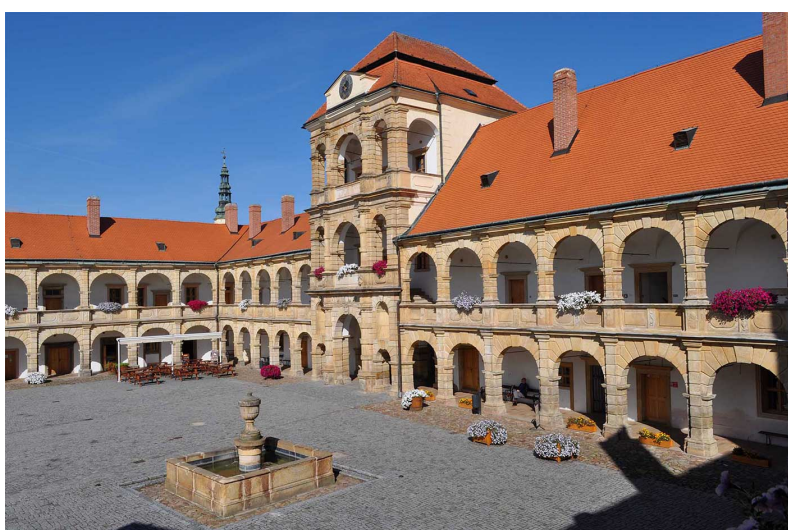
- královské město Jevíčko
- kartografické centrum Velké Opatovice
- přírodní park Bohdalov-Hartinkov
- hrad Bouzov

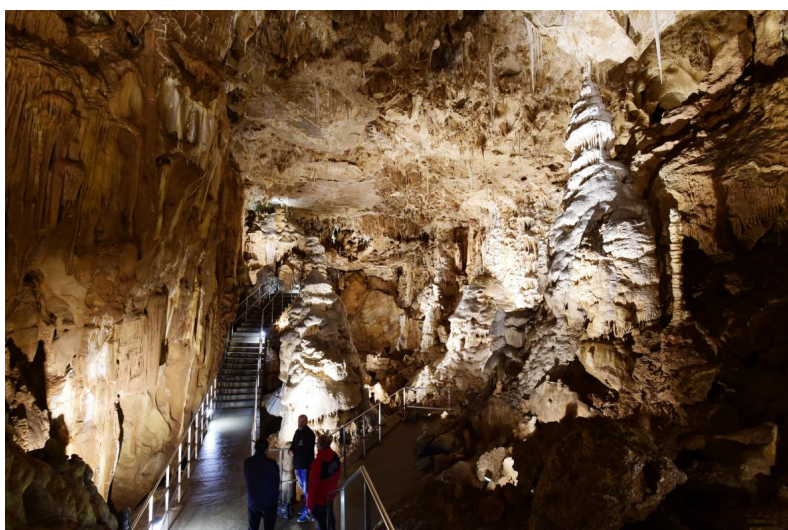
- zřícenina hradu Cimburk v Městečku Trnávce

- zámek a město Moravská Třebová

- Javoříčské jeskyně

6. Životní prostředí

Životní prostředí v obci nevykazuje závažné problémy. Značná část katastru je zalesněna. Díky intenzivnímu zemědělskému hospodaření jsou na katastru obce menší problémy s půdní erozí. Kvalita ovzduší je dobrá. Převážná část emisí pochází patrně ze starých, lokálních spotřebičů na tuhá paliva a mobilních zdrojů (motorová vozidla). Zdroje podzemní vody poskytují kvalitní vodu bez kontaminace škodlivinami.

Z hlediska hluku je nejvýznamnějším zdrojem zátěže doprava, která je však minimální - obec se nachází ve slepé ulici. Úroveň hluku není nutné snižovat, jelikož je prakticky nulová.

Obec vlastní jeden rybník.

V obci je pravidelně nakládáno s odpady. Obec má uzavřenou smlouvu s firmou, která se o svoz a odvoz odpadů stará. Obec aktivně podporuje také třídění odpadu na veřejných místech. Je tedy nakládáno se všemi druhy odpadů. Dvakrát za rok je odvážen nebezpečný odpad. O přesných datech odvozu veškerého odpadu jsou občané informováni na vývěsce u obecního úřadu a také na webových stránkách obce.

Komunální odpad je běžně vyvážen každou lichou středu. V obci každý měsíc probíhá také svoz papíru, plastu, skla a nápojových kartonů. Nově byl do obce pořízen kontejner na sběr rostlinných a kuchyňských olejů a tuků, nádoba na sběr textilu, nádoba na sběr drobného elektrozařízení a baterií. Obec také podpořila občany ve sběru biologického odpadu formou kompostérů.

Obec Vrážné se každoročně připojuje k akci "Uklidíme Česko", místní občané se akce zúčastní v poměrně vysokém počtu a společně sbírají nežádoucí odpadky v přírodě okolo obce.

7. Správa obce

Úřad obce a kompetence obce

Obecní úřad nevykonává správní činnosti pro jiné obce, zajišťuje správu pouze pro území obce. Obec je vedena starostkou, která je zodpovědná zastupitelstvu. Zastupitelstvo je základní orgán, jehož úkolem je samostatně spravovat obec. Všechny ostatní orgány obce jsou od zastupitelstva odvozeny. Zastupitelstvo obce má 7 členů. V obci je ustanoven také kontrolní a finanční výbor, výbor pro životní prostředí a kulturní výbor. Všechny činnosti – provoz knihovny, vedení kroniky, úklid atd. jsou zajišťovány na základě dohod o provedení práce (údržba zeleně, úklid sněhu). Účetnictví obce spravuje účetní, FO.

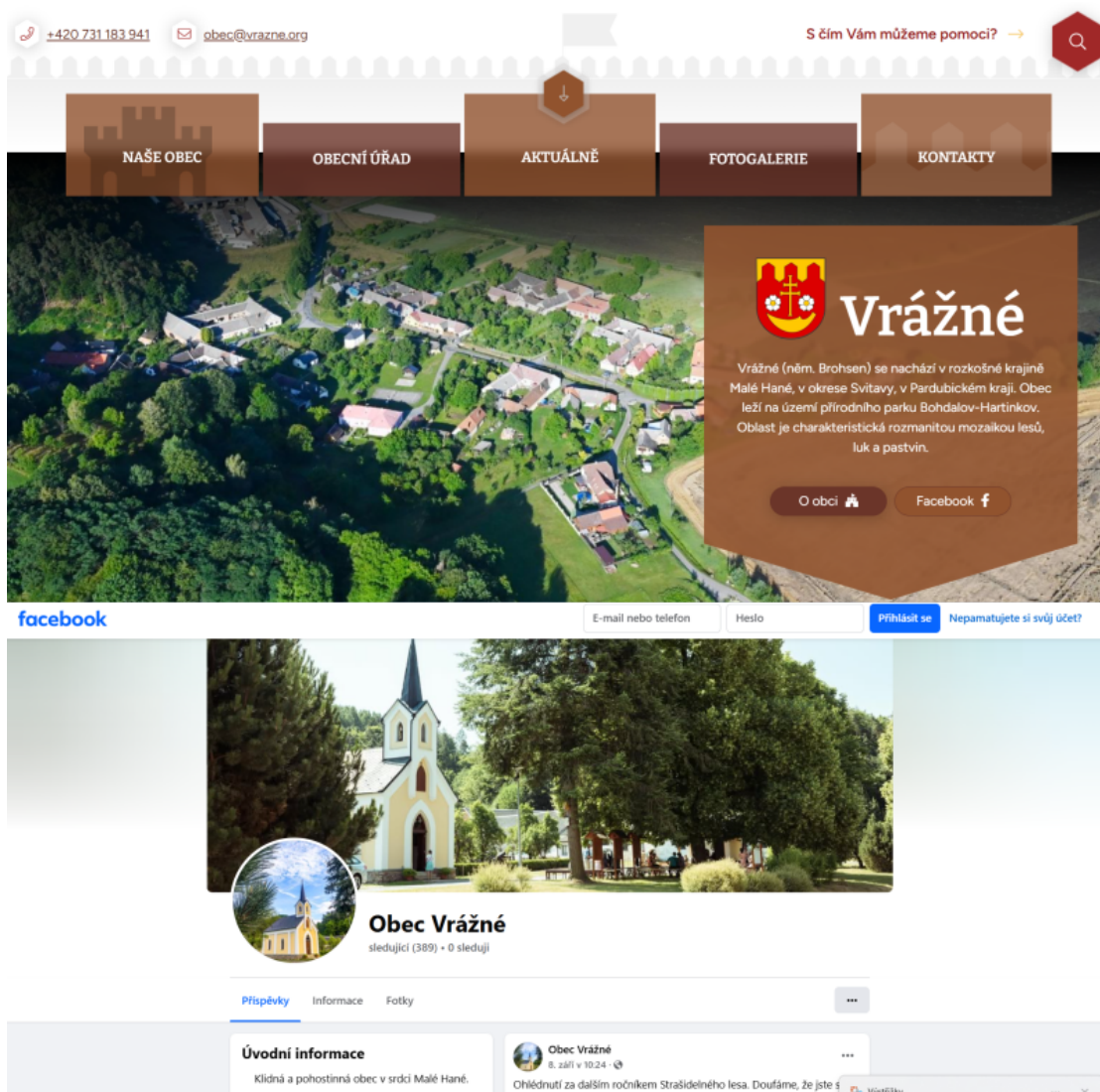
Bezpečnost

V obci se nenachází obecní policie. Míra kriminality je nízká – žádné závažné trestné činy zde nejsou známy. Obec, hasičská zbrojnice i kaple je chráněna zabezpečovacím zařízením. Doba dojezdnosti do centrální části obce u hasičské záchranné služby i Policie ČR je přibližně 15 minut. V případě požárů do obce přijíždí jednotky sboru dobrovolných hasičů z okolních obcí a především jednotka Hasičského záchranného sboru z Moravské Třebové. Do příjezdu vzdálenější hasičské záchranné služby zasahuje také sbor dobrovolných hasičů Vrážné. Žádná specifická opatření k předcházení živelním pohromám nejsou v obci realizována. K varování obyvatelstva před nebezpečím je určen místní rozhlas, který je součástí varovného informačního systému obyvatel.

Komunikace s veřejností

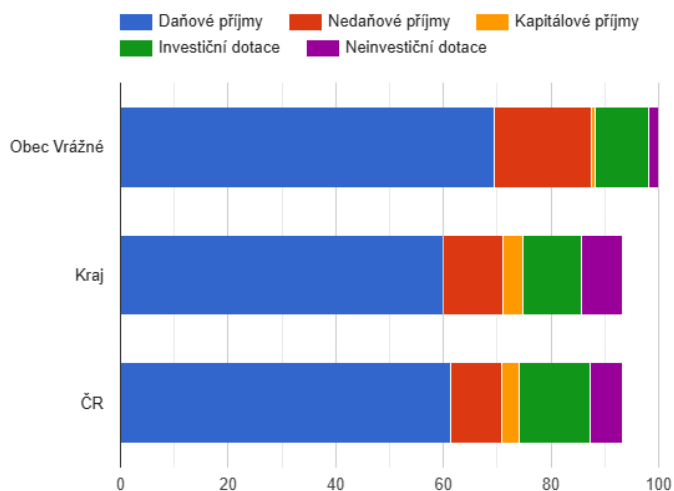
Občané obce mají několik možností, jak komunikovat se zástupci obce. Obecní úřad je pro veřejnost otevřen ve středu v uvedené úřední hodiny, kdy je občanům k dispozici starostka, případně další zaměstnanci obce.

Obec také aktivně využívá obecní webové stránky, na kterých jsou uvedena všechna telefonní čísla zaměstnanců obecního úřadu i jejich emailové adresy, kam se na ně občané mohou obracet. Mimo jiné lze zástupce kontaktovat také na facebookových stránkách, na kterých je zaznamenáváno pravidelné dění v obci. Stejně tak zde funguje i hlášení místního rozhlasu, pro uveřejnění důležitých informací. Povinné a důležité informace pro občany obce jsou uváděny na Úřední desce, která je jak fyzická u obecního úřadu, tak elektronická na webu obce. V propojení s webovými stránkami funguje také obecní aplikace V OBRAZE, kterou si mohou občané stáhnout do svého mobilního telefonu a mít tak zprostředkovaný přehled o veškerém dění v obci, aniž by museli cokoli dohledávat.

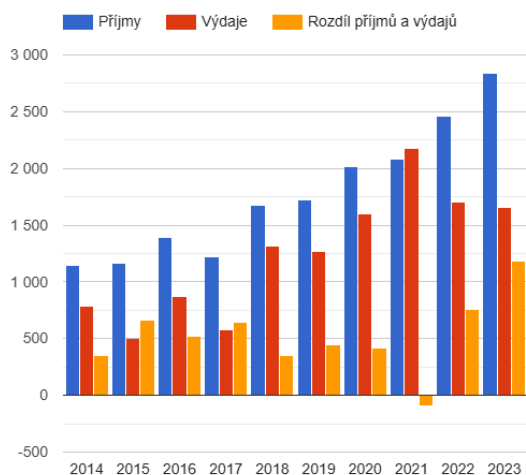

Hospodaření a majetek obce

Srovnání struktury rozpočtových příjmů v období 2014 - 2023

Vývoj rozpočtového hospodaření v obci Vrážné v letech 2014 - 2023 (v tis. Kč)

Vývoj rozpočtového hospodaření obce Vrážné v letech 2014 - 2023 (v tis. Kč)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Daňové příjmy	934	926	1 035	1 100	1 257	1 373	1 219	1 324	1 448	1 664
Nedaňové příjmy	100	183	216	38	285	220	284	597	473	833
Kapitálové příjmy	2	3	62	5	6	22	5	0	1	0
Neinvestiční přijaté dotace	107	54	75	78	129	103	418	163	306	338
Investiční přijaté dotace	0	0	0	0	0	0	90	0	235	0
Příjmy	1 143	1 166	1 388	1 220	1 677	1 719	2 016	2 084	2 463	2 835
Běžné výdaje	780	505	869	562	1 315	1 234	1 497	1 417	1 306	1 654
Kapitálové výdaje	10	0	1	15	6	38	102	759	401	0
Výdaje celkem	790	505	870	577	1 321	1 272	1 599	2 176	1 707	1 654
Saldo příjmů a výdajů	353	661	518	643	356	447	417	-92	756	1 180
Podíl kapitálových výdajů	1,28%	0,00%	0,06%	2,60%	0,44%	2,99%	6,37%	34,90%	23,50%	0,00%
Podíl běžných výdajů na celkových příjmech	68,24%	43,33%	62,61%	46,04%	78,42%	71,79%	74,26%	67,97%	53,03%	58,37%
Zdroj: ČSÚ										

A.2 Východiska pro návrhovou část

SWOT analýza

Silné stránky

Slabé stránky

Příležitosti

Hrozby

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

B.1 Strategická vize

"Zvelebovat obec po všech stránkách."

Obec Vrážné je příjemným a bezpečným místem pro život. Zástupci obce dělají vše pro to, aby občanům vynahradili vše, co by jim mohlo v obci chybět. Zástupci obce mají několik vizí, kterými by chtěli přispět k rozvoji svého území a k tomu, aby se občané cítili lépe a žilo se jim spokojeně. Rozvojový strategický dokument obce Vrážné obsahuje výčet základních záměrů, které zastupitelstvo obce považuje za nezbytné realizovat v zájmu rozvoje obce. Předpokladem realizace většiny záměrů je využití dotací z fondu Evropské unie, národní dotační programy a krajské fondy, ať už se jedná o zlepšení prostředí v obci, revitalizaci prostředí obce, rekonstrukci komunikací a vybudování autobusových zastávek a parkovacích míst, rozšíření kulturního vyžití, tak rozsáhlých rekonstrukcí občanské vybavenosti, například vybudování dětských hřišť, workoutových hřišť aj.

B.2 Cíle, opatření a aktivity

Vysoká důležitost

Střední důležitost

Nízká důležitost

Cíl : „Kvalitní infrastruktura“

Opatření : „Turistika a cyklistika“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
✓ „Vybudování cyklostezky“	-			
Opatření : „Další infrastruktura“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
— „Opravy a vybudování chodníků na patřičných místech“	-			
↑ „Opravy místní komunikace“	-			
↑ „Udržování sjízdnosti účelových komunikací“	-			
— „Vybudování parkoviště u obecního úřadu“	-			
↑ „Opravy mostů“	-			
— „Údržba a opravy odstavných a manipulačních ploch“	-			

Cíl : „Zlepšení životních podmínek“

Opatření : „Rozvoj sociálních služeb“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
— „Rozšíření nabídky sociálních služeb pro seniory v obci“	-			

Opatření : „Podpora zdravotnictví“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
— „Zajištění bydlení pro lékaře v obci“	-			
Opatření : „Rozvoj společných prostor“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
— „Vybavení společenské místnosti v obci“	-			
⬆ „Vybavení hasičské zbrojnice“	-			
— „Dovybavení kuchyně na obecním úřadě“	-			
Opatření : „Podpora místních podnikatelů“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
— „Spolupráce s místními podnikateli a jejich podpora“	-			

Cíl : „Zvýšení atraktivity obce“

Opatření : „Opravy a rekonstrukce stávajících prostor“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
⬆ „Modernizace společenských prostor“	-			
— „Rekonstrukce a úpravy hasičské zbrojnice“	-			
— „Opravy hudebního altánu a pergoly“	-			
Opatření : „Zvýšení počtu obyvatel“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
✓ „Přestavba prostor OÚ na bytové prostory“	-			
Opatření : „Volnočasové aktivity“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
⬆ „Vybudování workoutového hřiště“	-			
⬆ „Rozšíření dětského hřiště“	-			
⬆ „Opravy volejbalového hřiště“	-			
✓ „Vybudování a udržování turistických tras“	-			
✓ „Vybudování naučné stezky“	-			

Cíl : „Vzhled obce“

Opatření : „Péče o památky“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
⬆ „Opravy kaple“	-			
Opatření : „Úprava obecního majetku“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
— „Rekonstrukce půdních prostor hasičské zbrojnice“	-			
Opatření : „Úprava a údržba veřejného prostranství obce“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
⬆ „Průběžná úprava a údržba zeleně v obci“	-			

Cíl : „Technická infrastruktura”

Opatření : „Zadržování vody v krajině”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
 „Vybudování prvků zadržujících vodu v krajině”	-			
Opatření : „Nakládání s odpady”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
 „Nákup kontejnerů na plast, sklo a papír”	-			
 „Spolupráce se sběrným dvorem v obci Chornice”	-			
Opatření : „Technické vybavení OÚ”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
 „Rozšíření kůlny u OÚ”	-			
 „Nákup vybavení na údržbu zeleně”	-			
Opatření : „Obnovitelné zdroje”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
Opatření : „Sdílená elektřina”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování

Cíl : „Zeleň a životní prostředí”

Opatření : „Úprava a údržba zeleně”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
 „Pravidelná úprava a údržba zeleně”	-			
Opatření : „Doplnění zeleně”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
 „Výsadba stromů, keřů a záhonů v obci”	-			
Opatření : „Snížení emisí”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
 „Snížení míry spalování uhlí v domácnostech - program na podporu občanům”	-			
Opatření : „Nakládání s odpadními vodami”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování

Cíl : „Rozvoj obce”

Opatření : „Propagační a dárkové materiály”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
 „Vytvoření a tisk nových pohlednic”	-			
 „Nákup dárkových materiálů se znakem obce”	-			
Opatření : „Rozvoj a nabídka kulturních a společenských akcí”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
 „Podpora tradičních akcí v obci včetně pořízení vybavení”	-			
 „Podpora všech spolků včetně pořízení vybavení”	-			

B.3 Podpora realizace programu

Cíl dokumentu

Hledání, objevování a obnovování místních kulturních a společenských tradic, zakládání tradic nových, které povedou k větší pospolitosti místních obyvatel. Podpora a realizace činností vedoucích ke zkvalitnění způsobu života v obci. Úpravy a čistota veřejných prostranství a staveb, zlepšování občanské vybavenosti a technické infrastruktury včetně technických zařízení pro ochranu životního prostředí. Zajištění hospodářského, kulturního, společensko-sociálního zázemí v obci, dále pak kulturního a sportovního využití. Aktivní zapojení obyvatel do dění v obci a její obnovy.

Podpora realizace programu

Program rozvoje obce Vrážné na období 2020 - 2025 definuje priority budoucího rozvoje obce.

Realizace PRO

Za realizaci a naplnění Programu rozvoje obce je zodpovědné zastupitelstvo v čele se starostou obce. Zastupitelstvo koordinuje všechny aktivity, které povedou k naplnění dokumentu. Realizace je závislá na finančních prostředcích, a to především z obecního rozpočtu, Fondů EU, ze státního rozpočtu a krajského rozpočtu v podobě příspěvků a dotací.

Monitoring PRO

Monitoring plnění dokumentu bude mít na starosti zastupitelstvo obce. Monitoring bude prováděn v rámci zasedání zastupitelstva jednou ročně. K monitoringu budou shromažďovány informace o průběhu jednotlivých aktivit. Sledovány budou aktivity, které byly naplánovány na daný rok. Dále bude sledována finanční připravenost naplánovaných projektů či vyhledávání a zajištění vhodných finančních zdrojů. Dále v rámci zastupitelstva budou projednávány případné změny a aktualizace dokumentu.

Aktualizace PRO

Aktualizace probíhá na základě dané situace, ve které se obec právě nachází. Případné změny budou předloženy na zasedání zastupitelstva. Dokument bude zveřejněn na internetových stránkách obce a zároveň bude k nahlédnutí, případně i k zapůjčení v listinné podobě na obecním úřadě obce Vrážné.